

U Boru, 12.10.2012.

Predmet: Istraživanje i eksploatacija Nikla u Srbiji

Uvaženi Gospodine predsedniče,

Gledajući emisiju NIKLOVANJE SRBIJE na prvom programu RTS-a u okviru programa upitnik , podstaknut sam da profesionalno reagujem u želji da Vama kao i ostalima koji se protive ovoj ideji pomognem sa aspekta struke i profesionalne etičke odgovornosti koja proizilazi iz posla kojom se bavim.

Ja sam redovni profesor Univerziteta u Beogradu, predajem na Tehničkom fakultetu u Boru više od 30 godina Ekstraktivnu metalurgiju obojenih metala (Cu, Pb, Zn, Ni, Hg, Al, Mg,..) a u novije vreme i predmete iz oblasti industrijskog menadžmenta (upravljanje , modelovanje i optimizacija tehnoloških procesa i zaštite okoline). Publikovao sam do sada preko 130 naučnih radova u vodećim svetskim časopisima (časopisi sa impakt faktorom) ostvario preko 250 citata u vodećim svetskim časopisima, napisao preko 20 knjiga i monografija. Na osnovu navedenih činjenica sebe smatram kompetentnim (kao i moj tim sa katedre) da o predmetnoj problematici mogu ravnopravno da razgovaram sa bilo kim u svetu. To je osnovni razlog zbog koga Vam se obraćam.

Na osnovu navedenih činjenica spreman sam sa svojim timom da Vam pomognem ukoliko smatrate da Vam je naša pomoć potrebna. Na osnovu informacija sa TV i dnevnih novina zaključujem sledeće:

1. Svi akteri u dosadašnjim debatama nisu pokazali ni naznake stručnog pristupa problematici eventualne eksploatacije nikla na razmatranim lokacijama.
2. Jedini logični komentar do sada izrečen je saopštenje SANU (verovatno u samom izveštaju ima veći broj detalja), stavovi Emira Kusturice, i predsednika opština koji su nastupali.
3. Potpuna nekompetentnost pokazana je od strane Ministra Bačevića (u krajnjoj liniji on je profesor na studijskom programu geografije !!!) , državnog sekretara u istom ministarstvu (nastup u TV emisiji Upitnik) a posebno nastup predstavnika kompanije koja teba da vrši istraživanje i eksploataciju (pokazivanje novca, džezvi, upaljača, kašičica itd. dokazuje njihovu potpunu nekompetentnost i zamenu teza sa suštinskim problemima koji proizilaze iz navedene problematike)
4. Zabrinjava i stav predsednika Nikolića koji sve Vas naziva dušebrižnicima sa očigledno negativnim predznakom , tako da se i sa njegove strane najavljuje nastavak aktivnosti ako se dokaže da je buduća tehnologija eksploatacije i prerade rude nikla bezbedna (a to u prevodu znači u skladu sa ekološkim standardima).

Navedene činjenice navode na zaključak da će se država opredeliti za nastavak aktivnosti izmedju ostalog što protivnici ove aktivnosti dovoljno ubedljivo ne iznose ključne argumente kojim se ova aktivnost može zaustaviti. Ukazujem na sledeće činjenice:

1. Današnji nivo tehnologije dobijanja nikla može da svede emisiju štetnih komponentata iz rudarске i metalurške proizvodnje na zakonom definisane granice što će biti ključni argument države koja očigledno podržava ovu aktivnost.
2. Nikl u obliku legura – oblika u kome se na kraju upotrebljava (novac, upaljači, džezve... odnosno u niklovanim predmetima je u stabilnom stanju i kao takav ne utiče na zdravlje ljudi).
3. Mogućnost otvaranja novih radnih mesta, zapošljavanje ljudi , ubiranje poreza i drugih nameta motiviše ljude iz vlasti da guraju ovaj projekat, što će im biti dobar argument za sledeće izbore.
4. Najveću korist imaće kompanija koja bude eksploatisala i preradjivala rudu nikla.U uslovima dovođenja novih investicija vladajuća većina ima argumente – obezbedila je nove investicije a istovremeno ključni ljudi iz vlasti postaju najvažniji stejkholderi u ovom poslu.

Ovo ukazuje da će predstavnici lokalne samouprave iz krajeva budućih istraživanja vremenom gubiti poziciju uticaja, a uticaj vladinih službenika biće sve veći.

Zbog ovih realnih scenarija budućih događaja, procenjujem da bi ste Vi morali da insistirate na ključnim argumentima koji bi vaš uticaj na donošenje konačnih odluka vlasti bio dominantan i nezaobilazan. Morate izvršiti animiranje javnog mnjenja i stanovništva ovih regija na nespornim argumentima, kao na primer:

1. Naziv teškog obojenog metala NIKL potiče od stare keltske reči OLD NICK koja znači DJAVO.Ovo ukazuje da se radi o opasnom hemijskom elementu.
2. Svetska zdravstvena organizacija WHO svrstala je Nikl u grupu najkancerogenijih metala koji se u organizam unosi preko PM 10 i PM 2.5 (lebdećih čestica u vazduhu prečnika manjih od 10 i 2,5 mikrometara). Takodje , nikl se u organizam unosi preko vode ukoliko se nalazi u rastvorenom obliku.
3. Ne postoji nikakav problem da se ovo istraživanje, eksploatacija i prerada vri na primer na terenima između Majdanpeka i Bora gde je prirodni ambijent do te mere uništen da nova degradacija ne bi predstavljala neki dodatni problem.
4. Dodatno zagadjivanje vodotokova poput borske reke ne bi predstavljalo problem jer i onako u njoj nema živih organizama.
5. Ključno je pitanje da li građani žele u ekološki potpuno čistim sredinama : Tara, Zlatibor, Oplenac, sliv Morave, otvaranje rudarske i metalurške aktivnosti po svetski prihvatljivim standardima koji će izgled njihovih sredina učiniti vrlo sličnim okolinama Bora i Majdanpeka, Baljevca na Ibru, Kolubare i slično – TO JE PITANJE SVIH PITANJA.
6. Po završenoj preradi potrebno je skladištiti ogromne količine ostatka od luženja – sitnozrni materijal veličine čestica ispod 74 mikrometara koje vetar sa deponija veoma lako raznosi u okolinu(on predstavlja oko 99% iskopane mase) sa velikom koncentracijom sumporne kiseline.
7. Do rude nikla koja bi se eksploatisala površinskom eksploatacijom dolazilo bi se skidanjem i odlaganjem raskrivke (površinskog sloja) . Količina ove materije meri se u milionima kubnih metara, što podrazumeva velike mašine na kopovima, transpote kamione , miniranja (izaziva se buka u veliko prašenje okoline). Istovremeno ova raskrivna mora negde da se skladiira tako da se menja geografija terena u ovakvim područjima.

8. Potrebno je doći u Bor i Majdanpek videti i snimiti kako izgleda deponija rudničke i flotacione jalovine što će u mnogome podsećati na deponije u vašem kraju ukoliko dodje do eksploatacije.
9. Eksploatacija i prerada rude nikla NEĆE povećati ekološki potencijal vaših regija- to je sigurno. U najboljem slučaju degradira će ga u dozvoljenim granicama prema zakonom propisanim nivoima zagađenja. Da li je to za Vas prihvatljivo?

Dakle, argumenti su veoma jednostavni, treba izvagati na jednoj strani benefite vidljive i nevidljive (vi će te ih sami prepoznati) i štete od očiglednih rizika koje nastaju ovim aktivnostima koje u najboljem slučaju mogu biti u okviru svetskih standarda. Na Vama je da odlučite stavljanjem u odnos benefite i štete (i jedno i drugo je očigledno) . Na taj način ocenjujete veličinu rizika koju možete da podnesete uz opasku da u ovim aktivnostima ako proizvodnja krene nema rikverca.

Gospodine Predsedniče, ja sa svojim timom stojim Vam na raspolaganju , ukoliko smatrate da Vam je to potrebno, za svaku vrstu pomoći u Vašim narednim aktivnostima u ovoj oblasti. Moje vidjenje mogućih delotvornih aktivnosti ide u sledećim pravcima:

1.Organizovanje jednog sastanka sa zainteresovanim predsednicima opština gde bi se dogovorio neki hodogram mogućih aktivnosti pre svega zasnovanih na stručnim argumentima. Vi bi ste mogli biti organizator takvog sastanka. Mogući ishod bio bi eventualno organizovanje jednog tematskog naučnog skupa gde bi se napravio skup naučnih saopštenja koja bi Vam bio dobar argument za dalje aktivnosti. Moja grupa bi mogla da bude organizator takvog skupa.

2. Izrada naučne studije o uticaju ovih aktivnosti na okolinu.

3. Stvaranje konsultantskog stručnog tima koji bi Vam pomagao u budućim aktivnostima za problematiku nikla.

4.Ili nešto sasvin drugo u zavisnosti od uslova koje nametne trenutna situacija.

Gospodine Predsedniče, ovo moje obraćanje Vama motivisano je poslom kojim se bavim. Ukoliko smatrate da Vam je potrebna moja pomoć (sa mojim timom), stojim Vam na raspolaganju, pa u tom smislu očekujem Vašu akciju za naredne aktivnosti.

Srdačan pozdrav

Prof. dr Živan Živković
Redovni profesor Univerziteta u Beogradu
Tehnički fakultet u Boru
Vojske Jugoslavije 12
19210 Bor

Poštovani gospodine Jovanoviću,

pre nekoliko dana, na RTS sam pratio emisiju u kojoj ste se rpirili sa birokratom iz sadašnjeg /verovatno i predjašnjeg/ Ministarstva nadležnog za rudarstva i sa pijavicom koja je zarad još veće zarade iz predjašnjeg ministarstva nadležnog za rudarstvo prešla na važan položaj u kompaniji koja namerava da obavlja "samo istraživanja rude nikla" a kojoj su ti isti činovnici i njihovi pajtosi spremali tereb da dobiju to rešenje-odobrenje ministarstva sa kojim mašu kao dokazom o svršenom činu.

Prvo, zadovoljan sam kako ste Vi uz pomoć prisutne narodne poslanice iskazali neslaganje sa podlom namerom "srbina" koji je vlasnik te firme "Serbia Nikl" kojim direktoruje izvesni Bozović. Koliko se ja sećam, pre nekoliko godina sus se iz naše vlade hvalili da su doveli jos jednog stranog investitora iz Kanade čija će firma vršiti sitrazivanja rudnih nalazišta u Srbiji; nisam siguran da se radi o istoj firmi ali jesam da nisu pominjali ni nikl kao cilj niti vaše opstine kao lokacije.

I, odgovora koje je, na Vaša i pitanja voditeljke i narodne poslanice, davao taj gospodjn Rajković, može se zaključiti da tu nisu sva polja čista a još manje su njihove namere iskrene, već da su zagatili zasao u papirologijum i kabinetski rad a da će sigurno nakon opitnih iskopavanja zaroniti i u eksploataciju radi prodaje rude na svetskom tržištu ili isprukke vlasniku kompanije koja prerađuje rudu u Glogovcu u AP K,sovo i Metohija. Postupak na koji su dobili to uverenje-odobrenje me mnogo podseća na postupak davanja saglasnosti i dozvola fantomskoj firmi "Nuba I,vest" da postavlja optičke kablove duž autoputeva u Srbiji, pa bi bilo dobor da šasore koje imate dostavite policiji i tužilaštvu kako bi se proverilo-kakja je uloga tog Rajkovića u celoj raboti oko izboksovanja rešenja, kako je napustio ministarstvo, koliko je bio na Birou -Tržištu rada, kada je stupio na posao u toj firmi čiji je vlasnik Radomir Vukčević, ko je taj navodni vlasnik, kome je uplaćen novac, ko je potpisao rešenje-uverenje, ima li tu i tajnih aneksa obelodanjenom upravnom aktu i druge okolnosti koje liče kao jaje jajetu sa slučajem kada su "stručnjaci" u ondašnjem ministarstvu fijansija pripremali teren za prodaju Pabbike divana Niš pa onad čim je ugovor potpisan, svi ti igrači iz U,rave za duvan MF prešli da mnogo bolje plaćene pozicije kod firme Filip M,ris koja je postala vlasnik niške "kovnice novca".

Znam da su, kao i Kruševac, i Trstenik i Vrnjačka banja oslobođeni 14.X 1944.godine kao i to da su Topola i Čajetina oslobođeni pre 20.X 1944.godine, a skoro sam siguran da ćete biti porobljeni ukoliko dopustite da krenu ta "istraživanja" jer se radi o odromnom

Šah. London Chess Classic. 6-th round.

Vreme	Događaj	Rezultat
15:00 (09.12)	Anand Viswanathan - Kramnik Vladimir	0.5: 0.5
15:00 (09.12)	Howell David - Short Nigel D.	0.5: 0.5
15:00 (09.12)	Adams Michael - Aronian Levon	0.5: 0.5
15:00 (09.12)	McShane Luke - Nakamura Hikaru	0.5: 0.5

-2-

profitu za eksploatora i golemu štetu za životnu sredinu i narod koji je živeo i treba da nastavi život na terenu gde se iskopava ta ru- da a da govorim o jalovini koja bi zanevek ostala u vašim oštinama. Na svaki način Vi i Vaše kolege u oštinama Trstenik, Vrnjačka banja i Ča- jetina, morate da sprečite zlu nameru investitora koji ima pare i poje- dinaca u našoj vlasti koji vole pare, da u tom udruženom poduhvatu up- ropaste baš opštine koje imaju ozbiljne turističke perspektive a u slulaju trsteničke lokacije da upropaste izvor mineralne vode koja ima prodju i na američkom tržištu. Vaši navodi razloga za protivljenje jesu skroz ubedljivi, pravda i morali su na vašoj strani a za pravo se morate Vi i svi mi zajedno izboriti da se stane zavrat poglepnim ljudima koji ne prezaju da zarad profita satru naša pokolenja.

Predlažem Vam da, Vladi RS ukoliko na drugi način ne može da zakrpi tu rupu u budžetu, te % opštine daju saglasnost da im za toliko sma- nje transferna sredstva u narednih 4 godine/koliko traje njen mandat/ i da se tim sredstvima iz budžeta izvrši povraćaj tih 5 miliona evra koje je ta firma navodno već uplatila državi kao taksu za obavljanje istražnih radnji.

Ako Vlada ne pristane na vašu ponudu, predlažem da se pripremi materi- jal za pokretanje opštedruštvene akcije u kojoj bi građani Srbije deli koliko ko može za spas ekoloških dragulja na koje je bacio oko udruženi neprijatelj životne sredine u likovima pohlepkih bogataša i i administrativaca u upravi koji nemaju obraza niti osećaja za život- ne muke svojih finansijera kroz porez i ostale namete. Nadam se da bi taj pokret uspeo da skupi to što je uplaćeno u budžet i što je vano objavljeno, a ako postoje i neke druge sume-to nek vrate oni koji su uzeli. Jer, život ljudi u zdravoj životnoj sredini je mnogo važniji od poslovnih rezultata bilo koje firme a u ovom slučaju, i od interesa države da dodje do nekih prihoda kroz rentu a pogotovu od htenja po- jedinaca da sebi pribave krupne iznose kao protivuslugu za omogućava- nje uslova za sticanje velikih profita investitora ko god on bio.

Zelim Vam da uspete u toj šahovskoj partiji, vodite računa da ne dodjete u cajtnot. Zasad imate uverenje da se borite za pravu stvar i razumevanje javnosti za Vašu pravičnu borbu, a stoje vam na raspolo- žanju i snaga građana i slobodni mediji. Srećno!
U Beogradu, 12. Novbar 2012. Vasilije Milićević

Vasilije Milićević
11030 Beograd, Zarka Pucara 15

Vasilije Milićević